

Mgr. Lea Petrová, OOV MŽP

Prioritní látky ve vodě

“
Revize Rámcové směrnice o
vodách, směrnice o ochraně
podzemních vod a směrnice o
normách environmentální
kvality
”

Historie

- EK představila návrh na revizi tří směrnic na podzim 2022 během CZ PRES
- Původně mělo jít pouze o aktualizaci Seznamu prioritních látek (Příloha X Rámcové směrnice o vodách) → ale byly navrhнутy mnohem širší změny
- Návrh byl v letech 2023 a 2024 projednán v pracovní skupině Rady EU pro životní prostředí (WPE - Working Party Environment) za účasti zástupců SZ, MŽP a MZe
- Dosažení kompromisního znění v Radě EU a EK a schválení Coreperem (politické koncilium mezi expertní a ministerskou úrovní) – červen 2024
- Paralelně byly schváleny ve velké shodě pozměňovací návrhy v Evropském parlamentu - září 2023

Současnost a další kroky

Obecně: návrh Komise byl velmi ambiciózní. Pozměňovací návrhy Parlamentu ještě více. Postoj Rady EU (tj. expertů z členských států) je zdrženlivější.

1. Současný stav

- Existují **3 verze textů** (od Komise, Rady EU a Parlamentu) → **je nutné dohodnout se na jednotném kompromisním znění**

2. Nejbližší kroky

- 28. ledna 2025 začínají tzv. **trialogy** mezi Komisí EU, Radou EU a Parlamentem EU, moderované PL PRES
- Po každém trialogu se schází experti členských států v pracovní skupině Rady EU (WPE) a dohodnuté kompromisní znění, pak musí být schváleno na Coreperu
- Dosažení kompromisního znění se předpokládá v červnu 2025

3. Schválení směrnice

- Na konci procesu bude finální znění **schváleno Radou EU** (ministři členských států) a **Evropským parlamentem**
- Očekáváno – **do konce roku 2025**

Hlavní změny

- společným cílem je **ochrana lidského zdraví a životního prostředí před kombinovanými účinky toxických a/nebo perzistentních znečišťujících látek se zaměřením na vodní prostředí**
- zastřešujícím cílem vodní politiky EU je zvýšení ochrany občanů EU a přírodních ekosystémů v souladu se strategií v oblasti biologické rozmanitosti a **akčním plánem pro nulové znečištění**, které jsou zakotveny v Evropské zelené dohodě (Green Deal)
- Zároveň byla zjištěna nedostatečná implementace rámcové směrnice o vodách, neboť je v současnosti příliš velká variabilita mezi znečišťujícími látkami a jejich standardy na úrovni členských států – výsledky jsou tedy neporovnatelné

3 hlavní pilíře návrhu jsou:

- aktualizace seznamu znečišťujících látek pro povrchové i podzemní vody
- **nové metody** monitoringu ve smyslu přizpůsobení se technickému pokroku, **povinný Watch List pro podzemní vody** a budoucí **zařazení mikroplastů a genů antimikrobiální rezistence**
- zajištění **provázanosti** existujících databází, aby agentura ECHA měla k dispozici veškeré informace o chemických látkách ve vodách z celé EU na jednom místě

Hlavní navrhované změny (RSV)

Obecně: Návrh Komise byl velmi ambiciózní. Pozměňovací návrhy Parlamentu ještě více. Postoj Rady EU (tj. expertů z členských států) je zdrženlivější.

- Vznik **společného monitorovacího centra**
  - Státy by ho mohly využít dobrovolně pro detekci látek, na které nemají laboratorní vybavení
- Zařazení definice „**zhoršení stavu**“ vodního útvaru a „**krátkodobých vlivů**“ – v souladu s rozsudky Evropského soudního dvora
- Zpřesnění postupu při **přeshraničních incidentech**

Hlavní navrhované (směrnice 2006/118/ES o ochraně podzemních vod)

- Přidání skupinového ukazatele PFAS (skupina 24 látek), dvou farmaceutických látek a také sumy aktivních farmaceutických látek, řady pesticidů a jejich metabolitů a také nerelevantních metabolitů (dosud nebyla povinnost jejich monitorování)
- Harmonizace limitů látek ze skupiny PFAS v podzemních vodách se směrnicí o pitné vodě (u povrchových vod harmonizace nebylo dosaženo)
- Pesticidy monitorované v podzemních vodách budou rozděleny na relevantní a nerelevantní metabolity (vliv toxicity) – EK bude zmocněna k vytvoření seznamu všech známých metabolitů - seznam bude vycházet z vědeckých zpráv
- Prahové hodnoty a normy jakosti stanovené na celoevropské úrovni
- Povinný "Watch List" pro útvary podzemních vod
- Udělení Komisi přenesenou pravomoc zařadit do Přílohy I nové znečišťující látky podzemních vod a stanovit pro ně nové normy jakosti pro celou EU
- Zařazení do části B Přílohy II znečišťující látky, u nichž musí členské státy zvážit stanovení vnitrostátních prahových hodnot

Hlavní navrhované (směrnice 2008/105/ES o NEK)

Okruh prioritních látek se rozšiřuje ze 45 na 69 látek (resp. jejich skupin)

- léčiva (estrogeny, antibiotika, diklofenak, ibuprofen)
- pesticidy (neonikotinoidy, pyrethroidy, glyfosát)
- průmyslové látky a další (PFAS – skupina 24 látek, bisfenol A, stříbro)

Přesun vybraných stávajících a dalších znečišťujících látek mezi specifické znečišťující látky (zejm. nepoužívané pesticidy – alachlor, chlorfenvinfos, DDT, atrazin, driny)

Přesun specifických znečišťujících látek z hodnocení ekologického stavu/potenciálu do hodnocení chemického stavu útvarů povrchových vod

PFAS

- EK, Rada EU i EP - NEK (suma ekvivalentů PFOA) 4,4 ng/l – roční průměr, biota 77 ng/kg
- EP navíc navrhuje sumu všech PFAS, konkrétní NEK by stanovil delegovaný akt EK

Pozměňovací návrhy Evropského parlamentu

Zásadní návrhy:

- Nutná dohoda s EP o delegovaných aktech (zmocnění Komise, aby části směrnic mohla aktualizovat sama) – členské státy chtějí dát zmocnění pouze u méně významných technických parametrů (např. obsah ekonomické analýzy), EP chce více pravomocí pro Komisi
- EP navrhuje zavedení „**ekologického stavu podzemních vod**“ – ČR je zásadně proti
- EP navrhuje, aby Komise mohla zamítnout plány povodí – členské státy zásadně proti
- Revize seznamu znečišťujících látek každé 4 roky místo 6 let – nesoulad s RSV

Foto: Lukas S, Unsplash

Transpozice nové směrnice do legislativy ČR

- vodní zákon č. 254/2001 Sb.
- nařízení vlády č. 401/2015 Sb. (o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod)
- vyhláška č. 5/2011 Sb. (hodnocení stavu útvarů podzemních vod)
- vyhláška č. 98/2011 Sb. (hodnocení stavu útvarů povrchových vod)
- vyhláška 50/2023 Sb. (o plánech povodí)

Foto: Lukas S, Unsplash

Prostor pro Vaše dotazy